

לקט מדרשי חז"ל

מאת : עזרא מרום

א. "אם בחוקותי תלכו ונתתי גשמיכם בעיתם"

1. שנו רבותינו שלושה דברים ניתנו מתנה לעולם : תורה, מאורות וגשמים. תורה שנאמר: "ויתן ד' למשה בהר סיני שני לוחות העדות" (שמות ל"א, י"ח). מאורות שנאמר: " ויתן אותם אלוקים ברקיע השמים" (בראשית א, ז). ועל הגשמים נאמר בפרשתנו : "ונתתי גשמיכם בעיתם". רבי עקיבא אומר אף השלום ניתן מתנה לעולם שנאמר : "ונתתי שלום בארץ" (ויקרא כ"ו, ו). רבי תנחומא מוסיף גם את ארץ ישראל שעליה נאמר: " ויתן להם ארצות גויים " (תהילים ק"ה, מ"ד).
2. שנו רבותינו: ונתתי גשמיכם בעיתם- לא שיכורה(כלומר לא מוצפת במים) ולא צמאה ולא מועטים מדי מימיה, אלא בינונית. כל זמן שהגשמים מרובים מטשטשים את הארץ (על ידי שגורפים את עפרה) ואינה מוציאה פירות.
3. חנן הנחבא, בן בתו של חוני המעגל היה. קראו לו בשם "חנן הנחבא" מפני שהיה מתחבא מפני בני אדם, מרוב ענוה וצניעות וטען שאינו אלא איש פשוט. כשהיה העולם נצרך לגשמים היו החכמים שולחים אליו תינוקות של בית רבן והיו תופסים בשולי בגדיו ואומרים לו : "אבא, אבא תן לנו גשמים". למשמע דבריהם פנה חנן הנחבא לקב"ה ואמר : " רבונו של עולם, עשה בשביל אילו שאינם מכירים בין אבא שנותן גשמים (=הקב"ה) לביו אבא, בשר ודם כמוני שאינו נותן גשמים. מיד התקדרו השמים בעבים והחל לרדת גשם.
4. אם בחוקותי תלכו- ירדו גשמים בעיתם...ואם לא תשמעו ונתתי שמיכם ברזל" (כ"ו, י"ד). והנביא חגי אומר : " על כן בגללכם כלאו שמים מטל והארץ כלאה יבולה" (א, ז). דהיינו בגלל עוונות בני ישראל גם האומות לוקים בבצורת. אמר רבי יהושע בן לוי אילו ידעו אומות העולם שבשביל עוונות ישראל הם לוקים, היו מעמידים שני גדודי צבא לכל אחד מישראל כדי שישמרו את התורה.
5. דבר אחר : "אם בחוקותי תלכו...ונתתי משכני בתוכם". אם תקיימו מצוותי מניח אני את צבא השמים העליונים וארד ואשכון ביניכם שנאמר: " ושכנתי בתוך בני ישראל(שמות כ"ט, מ"ה). על מנת כן יצאו ממצרים כדי שיעשו את המשכן ותשרה שכינה ביניהם. אם יעשו רצוני אין שכינתי זזה מביניהם.

ב. "ונתתי שלום בארץ"

1. בסיום ש"ס המשניות, בסוף מסכת עוקצין, אמר רבי שמעון בן חלפתא לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה אלא השלום שנאמר: " ד' עוז לעמו יתן, ד' יברך את עמו בשלום". (תהילים כ"ט, י"א)
2. חביב הוא השלום שנתנו הקב"ה לציון שנאמר: "שאלו שלום ירושלים (תהילים קכ"ב, ו) חביב הוא השלום שאין הקב"ה מבשר את ירושלים שיהיו נגאלים, אלא בשלום שנאמר "מה נאוו על ההרים רגלי מבשר, משמיע שלום מבשר טוב" (ישעיהו נ"ב, ז). דבר אחר חביב הוא השלום שאין הקב"ה מנחם את ירושלים אלא בשלום שנאמר: "הנני נוטה אל ירושלים כנהר שלום"(ישעיהו ס"ו, י"ב)

ג. "וישבתם לבטח בארצכם"

על פסוק זה דרשו חכמינו בספרא : בארצכם אתם יושבים לבטח, ואין אתם יושבים לבטח מחוצה לה. ועוד שניחנו בתוספתא עבודה זרה: " כל המניח את ארץ ישראל בשעת שלום יוצא ממנה כאילו עובד עבודה זרה שנאמר : " ונטעתים בארץ הזאת באמת, בכל לבי ונפשי " (ירמיהו ל"ב, מ"א). כלומר ל זמן שישראל נמצאים בארץ ישראל כאילו נטועים הם לפני הקב"ה, אבל אם אינם עליה- אינם נטועים לפני הקב"ה.

לזכות חנה ועזרא מרום ומשפחתם לרפואה שלימה, שלום טובה וברכה !